

EU nieuwsbrief 2022–2023 | 3

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa.

Belangstellenden kunnen zich richten tot [het redactiesecretariaat](#) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief.

Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

- **Pensioenen | 2**
- **Kapitaalmarktenunie | 5**
- **Solvency II | 10**
- **Duurzame financiering | 12**

Pensioenen

Herziening IORP II-richtlijn

IORPs zijn financiële instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen. [De openbare raadpleging](#) over het ontwerp van technisch advies voor de herziening van de IORP II-richtlijn van de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA) is op 25 mei 2023 gesloten. Het ontwerpadvies wordt gegeven in antwoord op een verzoek om advies van de Europese Commissie (Commissie). EIOPA brengt haar definitieve advies in oktober 2023 uit. [PensionsEurope heeft gereageerd](#) op de raadpleging van EIOPA en benadrukt dat de IORP II-richtlijn een minimale harmonisatiewetgeving moet blijven. De belangenbehartiger is blij te zien dat EIOPA hier geen wijzigingen in overweegt. Ze benadrukt dat toekomstige herzieningen van de richtlijn de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid moeten volgen om kleine IORPs vrij te stellen van bepaalde vereisten. Voor Jan Willem Bouma, voorzitter van PensionsEurope, komt de herziening van de IORP II-richtlijn zeer snel na de implementatie in 2019: "Het is te vroeg om een grote herziening voor te stellen en we zijn blij om te zien dat EIOPA dezelfde mening is toegedaan". [Insurance Europe heeft ook gereageerd](#) op de consultatie. Zij is eveneens van mening dat de herziening gebaseerd moet zijn op een minimale harmonisatie, met inachtneming van de specifieke kenmerken van de verschillende pensioenstelsels in de EU-lidstaten, zoals specifieke nationale regels die bepaalde prudentiële, governance- en openbaarmakingsvereisten invoeren.

Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD)

[De 'richtlijn inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid en tot wijziging van Richtlijn \(EU\) 2019/1937'](#) is in februari 2022 voorgesteld door de Europese Commissie. Het CSDDD-voorstel legt aan bedrijven, maar ook financiële instellingen zoals pensioenfondsen, verplichtingen op over due diligence op het gebied van duurzaamheid. Op 1 juni 2023 stemden de leden van het Europees Parlement in de plenaire vergadering over deze zorgplicht. Ze stemden in met de compromis-amendementen, die eerder door de Commissie voor Juridische Zaken waren aangenomen. Eén van de aangenomen amendementen verplicht beleggers en vermogensbeheerders om in gesprek te gaan met ondernemingen waarin zij investeren – zogenoemde engagement – over mensenrechtenschendingen en negatieve milieueffecten in hun leveringen. De Pensioenfederatie is een groot voorstander van het principe van due diligence op het gebied van duurzaamheid. In een brief aan het Europees Parlement benadrukt de pensioenkoepel dat haar leden niet alleen met het oog op een goed pensioeninkomen, maar ook in een wereld die leefbaar is, nu en in de komende decennia investeren. “Wetgeving die geldt voor de hele investeringsketen zal helpen bij het uitvoeren van de eigen due diligence op mensenrechtenschendingen en milieuschade”, aldus de Pensioenfederatie.

Statistieken over pensioenuitgaven en pensioengerechtigden

Eurostat presenteerde eind april 2023 [statistieken over pensioenuitgaven en pensioengerechtigden](#) in de Europese Unie (EU). In 2020 ontving iets meer dan een kwart van de bevolking van de EU-lidstaten (27,1%) ten minste één ouderdomspensioen. Het aandeel van de bevolking dat een pensioen ontving was het hoogst in Zwitserland (36,7%)

en lag ook boven de 30,0% in Slowakije, Luxemburg, Litouwen, Estland, Slovenië, Frankrijk en Kroatië. Daarentegen lag het aandeel van de bevolking dat minstens één pensioen ontving onder de 20,0% in Cyprus (19,7%), Turkije (17,7%) en Noord-Macedonië (15,6%). In Nederland heeft 25% van de bevolking recht op een ouderdomspensioen.

Ronde tafel over DC-pensioenen

EIOPA organiseerde op 27 april 2023 [een online rondetafelconferentie over DC-pensioenen](#).

De geleidelijke verschuiving van pensioenen met overwegend vaste uitkeringen naar pensioenen met voornamelijk vaste bijdragen stond centraal. Daarom richtte de rondetafelconferentie zich op het opbouwen van een uitgebreid beeld van de ontwikkelingen op het gebied van DC in Europa, met de nadruk op toezicht, inschrijving en het verkleinen van de genderkloof in pensioenen. Dit was het eerste evenement van wat een jaarlijks evenement moet worden. [De resultaten en presentaties](#) staan op de website van EIOPA.

Kapitaalmarktenunie

Afronding Kapitaalmarktenunie

De Kapitaalmarktenunie (KMU) werd in 2015 gelanceerd om een echte interne kapitaalmarkt in de EU tot stand te brengen die investeerders en bedrijven, groot en klein, toegang zou bieden tot een volledig scala aan financiële diensten en producten, ongeacht waar ze gevestigd zijn. De afgelopen jaren zijn er extra uitdagingen bijgekomen – de COVID-19-pandemie, de klimaat- en energiecrises, toenemende geopolitieke spanningen en het veranderende economische klimaat – die de vooruitgang van de KMU nog urgenter hebben gemaakt. Op 23 maart 2023 heeft de Europese Raad [via Raadsconclusies](#) opgeroepen tot een verdieping van de KMU en tot afronding door de medewetgevers van het werk aan wetgevingsvoorstellen op dit gebied, om het concurrentievermogen van de EU op lange termijn te ondersteunen. Het Europees Parlement, het huidige (Zweedse) en de komende (Spaanse en Belgische) voorzitterschappen van de Raad van de EU en de Commissie gaven eind april 2023 [gehoor aan deze oproep](#) met de toezegging deze initiatieven zo snel mogelijk af te ronden, in elk geval voor het einde van de huidige wetgevingscyclus in 2024. Een voorstel om het vertrouwen en de investeringen van retailbeleggers op de kapitaalmarkten te bevorderen (zie hieronder Pakket retailbeleggingen) is op 24 mei 2023 verschenen.

Pakket retailbeleggingen

De Commissie heeft op 24 mei 2023 [het pakket retailbeleggingen](#) voorgesteld. Het moet ervoor zorgen dat bij retailbeleggingen de belangen van de consument centraal staan. Het

doel is retailbeleggers (d.w.z. niet-professionele beleggers) in staat te stellen beleggingsbeslissingen te nemen die aan hun behoeften en voorkeuren beantwoorden en ervoor te zorgen dat zij een eerlijke behandeling krijgen en voldoende worden beschermd. Het voorgestelde pakket heeft een brede opzet en heeft betrekking op het gehele beleggingstraject van de consument. Het bestaat uit een richtlijn tot herziening van de bestaande regels van de richtlijn markten voor financiële instrumenten (MiFID II), de richtlijn verzekeringsdistributie (IDD), de richtlijn instelling voor collectieve belegging in effecten (icbe-richtlijn), de richtlijn beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen (AIFM-richtlijn) en de richtlijn toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II), alsook een verordening tot herziening van de verordening inzake verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten (PRIIPs-verordening).

Centraal Europees toegangspunt (ESAP)

Een andere maatregel uit het actieplan voor de KMU is [de oprichting van een centraal Europees toegangspunt](#) dat tegen 2024 gecentraliseerde toegang biedt tot openbare financiële en duurzaamheidsgerelateerde informatie over EU-bedrijven en EU-beleggingsproducten. Op 23 mei 2023 bereikten de onderhandelaars van de Raad en het Europees Parlement een voorlopig akkoord over de drie voorstellen van de Commissie tot oprichting van het Europees gemeenschappelijk toegangspunt. "De overeenkomst van vandaag komt als goed nieuws voor zowel Europese bedrijven als investeerders wereldwijd. We staan op het punt een platform te creëren dat het veel gemakkelijker zal maken om beleggingsproducten en -bedrijven te vinden en te vergelijken, waaronder kmo's, die duurzaam zijn en een mooie financiële toekomst hebben. Dit zal Europese bedrijven helpen

om nog aantrekkelijker te worden voor investeerders.”, aldus Elisabeth Svantesson, minister van Financiën van Zweden.

Vrije, gebruiksvriendelijke, gecentraliseerde en digitale toegang tot financiële en duurzaamheidsgerelateerde informatie die openbaar wordt gemaakt door Europese (kleine) ondernemingen, zal het besluitvormingsproces voor een breed scala aan o.a. (retail-) beleggers, vergemakkelijken. Door de circulatie van informatie en het digitale gebruik ervan te vergroten, ook over de EU-grenzen heen, zal ESAP de integratie van financiële diensten en kapitaalmarkten in de Unie verder bevorderen en bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de kapitaalmarktenunie. Het is belangrijk te benadrukken dat ESAP geen aanvullende informatierapportagevereisten oplegt aan Europese bedrijven. Dit komt omdat het centrale toegangspunt toegang geeft tot informatie die al openbaar is gemaakt en onderhevig is aan toepassing de relevante Europese richtlijnen en verordeningen. Ook duurzaamheidsinformatie zal in een vroeg stadium beschikbaar worden gesteld op ESAP, ter ondersteuning van de doelstellingen van de Europese Green Deal.

Volgens de voorlopig overeengekomen tekst zal ESAP naar verwachting vanaf de zomer 2027 beschikbaar zijn en geleidelijk worden ingevoerd om een robuuste implementatie mogelijk te maken. De verantwoordelijke operator wordt ESMA. De fasering moet ervoor zorgen dat Europese verordeningen en richtlijnen, in overeenstemming met hun prioriteit, binnen vier jaar in het toepassingsgebied van ESAP worden gerealiseerd. Dit zorgt voor voldoende tijd om de vereiste technische aspecten van het project te definiëren en te implementeren. Gedurende deze periode vindt er ook een regelmatige beoordeling van de

werking van ESAP plaats en een herzieningsclausule, die moet garanderen dat het platform geschikt is voor de behoeften van zijn gebruikers en de technische efficiëntie ervan.

De overeengekomen fases zijn:

- Fase 1: informatie overeenkomstig de verordening inzake short selling (EU) nr. 236/2012, de prospectusverordening (EU) 2017/1129 en de transparantierichtlijn 2004/109/EG.
- Zes maanden nadat ESAP openbaar is gemaakt (48 maanden na inwerkingtreding), begint fase 2. Het toepassingsgebied van fase 2 zal vrij groot zijn en onder meer informatie omvatten op basis van duurzaamheidsgerelateerde informatieverschaffing in de verordening over de financiële dienstensector (SFDR), de verordening inzake ratingbureaus en de benchmarkverordening.
- Tijdens de derde en laatste fase wordt relevante informatie uit ongeveer 20 aanvullende wetgevingsteksten aan het toepassingsgebied toegevoegd, waaronder Solvency II, PEPP en PRIIPs. Een nieuw artikel 304b wordt toegevoegd aan de Solvency II-richtlijn. Daarin wordt vereist dat vóór 1 januari 2029 de lidstaten ervoor moeten zorgen dat verzekeraars en herverzekeraars tegelijkertijd met het overmaken van prudentieel verslagleggingsdata aan de toezichthouder, dezelfde informatie ook overmaken aan de nationale ESAP-verzamelpunten. Deze moeten per 31 december 2028 nationaal worden aangeduid. Voorstellen in verband met formaten worden door EIOPA voorbereid en aan de Commissie voorgelegd.

Het akkoord is voorlopig, aangezien het nog door de Raad en het Parlement moet worden bevestigd voordat het formeel kan worden aangenomen. [Zie het persbericht van de Raad](#) voor achtergrondinformatie.

Verordening Europese marktinfrastructuur – EMIR

[In haar laatste pakket maatregelen van 2022](#) om de KMU verder te ontwikkelen, stelde stelt de Commissie voor om de clearingdiensten van de EU aantrekkelijker en veerkrachtiger te maken. Zij wijzigt daartoe [het huidige kader te wijzigen dat van toepassing is op centrale tegenpartijen](#) (central counterparties; CCPs) in de EU en marktdeelnemers die van hun diensten gebruikmaken. De wijzigingen zijn bedoeld om van de EU een aantrekkelijkere clearing hub te maken. De Commissie wil dat marktpartijen een zogenoemde actieve account aanhouden bij een CCP die binnen de EU is geregistreerd. Momenteel vindt de meeste clearing nog plaats in Londen. EMIR bevat regels over derivatentransacties en de afwikkeling (clearing) van derivatencontracten via CCPs. Pensioenfondsen sluiten met name derivaten af om de financiële risico's van rentedaling af te dekken. De Commissie wil dat ESMA gaat definiëren welk minimum percentage van de transacties verplicht bij de EU CCP gecleard moet worden. Dit leidt volgens de Pensioenfederatie tot gedwongen winkelnering en pensioenfondsen niet meer kunnen kiezen voor de beste marktvoorwaarden.

Solvency II

Herziening Solvabiliteit-II richtlijn

De Solvency II-review, voorgesteld door de Europese Commissie op 22 september 2021 ([zie Richtlijn](#)) is nog steeds in behandeling bij de Commissie Economische en Monetaire Zaken (ECON) van het Europees Parlement. Rapporteur Markus Ferber (EVP, DE) en zijn collegae zijner nog niet in geslaagd een vergelijk te vinden om het rapport af te ronden. Zolang er geen compromissen bereikt worden op een aantal heikele punten – zoals onder andere de behandeling van lange termijngaranties, duurzaamheidsvereisten, proportionaliteits-aanpassingen en invoering van een aantal verbeteringen op het gebied van grensoverschrijdende verzekeringsdiensten – kan er geen vooruitgang geboekt worden. Een stemming voor de zomer lijkt niet meer waarschijnlijk.

Ondertussen stelde de Commissie haar Retail Investment Strategy voor (vrij vertaald als 'pakket retailbeleggingen', zie hierboven) waarin een aantal kleine wijzigingen zitten van de Solvency II-richtlijn. De Commissie stelt namelijk voor om de pre- en postcontractuele informatievereisten bij de afsluiting van een verzekeringscontract te stroomlijnen en ze uit de Solvency II-richtlijn te verwijderen. Die verplichtingen zijn nu zowel in de Solvency II-richtlijn als in de richtlijn betreffende verzekeringsdistributie te vinden en overlappen elkaar.

Herstel en afwikkeling van (her)verzekeringsondernemingen (IRDD)

Tegelijkertijd met het voorstel tot herziening van de SII-richtlijn bracht de Commissie ook [een voorstel tot Richtlijn](#) uit dat een kader voor het herstel en de afwikkeling van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen zou invoeren, afgekort tot IRRD (Insurance Recovery and Resolution Directive). De lidstaten hebben hun onderhandelingen hierover afgerond en in de ECON-commissie van het Europees Parlement komt men ook dicht bij een akkoord. De meest omstreden kwesties zijn: hoe om te gaan met afwikkelingsfinanciering, verzekeringsgarantieregelingen en de kwestie van vrijstellingen. Gezien de scepsis van de rapporteur (Markus Ferber, EVP) over het voorstel, verklaarde hij recent in een debat dat hij altijd heeft gepleit voor een gematigde en op principes gebaseerde aanpak die de sector niet overbelast met buitensporige nieuwe eisen. Verder zei de rapporteur dat hij de noodzaak niet inziet van een specifiek resolutiefonds waarvan veel parlementariërs in ECON voorstander zijn. Dat idee stond niet in het voorstel van de Commissie en dat is ook niet voor niets. Een verzekeringsmaatschappij hoeft niet in een weekend te worden geliquideerd, en zelfs als een verzekeringsmaatschappij faalt, gebeurt dit meestal in slow motion. Het is niet nodig om een gigantische pot met geld klaar te houden, aldus de rapporteur.

Wat de verzekeringsgarantiestelsels (IGS) betreft, zijn er enkele parlementariërs die de IRRD zien als een kans om een volledig nieuwe regeling voor verplichte IGS in alle EU-lidstaten in te voeren. Er zijn in de lidstaten inderdaad verschillende niveaus van bescherming van verzekeringnemers, maar dat er behoefte is aan een aantal minimumnormen, wijst de rapporteur niet van de hand. Toch is het een brug te ver om dit via de IRRD in te voeren. De IRRD is hiervoor niet het juiste middel voor. Een dergelijk voorstel zou een intensieve

voorbereiding en diepgaande effectbeoordeling door de Europese Commissie en EIOPA vereisen. De rapporteur geeft er de voorkeur aan om de Europese Commissie en EIOPA op te dragen om voorbereidende werkzaamheden te beginnen, maar niet om meer te eisen in de IRRD.

Ook hier zal de triloog pas kunnen starten nadat ECON over haar rapport heeft gestemd, hoogstwaarschijnlijk onder het Spaans voorzitterschap dat op 1 juli 2023 begint.

Duurzame financiering

Europese normen voor duurzaamheidsverslaglegging

Op 12 juni 2023 opende de Commissie [haar openbare raadpleging](#) over de voorgestelde normen voor duurzaamheidsverslaglegging voor ondernemingen. De deadline voor feedback is 7 juli 2023. Het gedelegeerde ontwerp over deze Europese normen voor duurzaamheidsverslaglegging (European Sustainability Reporting Standards of ESRS) omvat: de hoofdtekst van de gedelegeerde verordening; twaalf ontwerpnormen (bijlage I) (zie hieronder); en een verklarende woordenlijst van afkortingen en gedefinieerde termen (bijlage II).

De twaalf ontwerpnormen in bijlage I zijn:

Group	Number	Subject
Cross-cutting	ESRS1	General Requirements
Cross-cutting	ESRS2	General Disclosures
Environment	ESRS E1	Climate
Environment	ESRS E2	Pollution
Environment	ESRS E3	Water and marine resources
Environment	ESRS E4	Biodiversity and ecosystems
Environment	ESRS E5	Resource use and circular economy
Social	ESRS S1	Own workforce
Social	ESRS S2	Workers in the value chain
Social	ESRS S3	Affected communities
Social	ESRS S4	Consumers and end users
Governance	ESRS G1	Business conduct

De Commissie heeft een feedbackperiode van vier weken geopend over deze eerste reeks normen voor duurzaamheidsverslaglegging voor bedrijven. Deze ontwerpnormen betreffen de uitvoeringsmaatregelen (L2) van de onlangs aangenomen CSRD.

Verplichte rapportagenormen zullen ervoor zorgen dat bedrijven volledig transparant zijn over hun impact op mens en milieu, evenals over de risico's die zij lopen als gevolg van klimaatverandering en andere kwesties. Ze zijn een belangrijk instrument om greenwashing tegen te gaan. Deze normen helpen bedrijven om ook hun duurzaamheidsprestaties efficiënter te communiceren en te beheren.

Europees Commissaris Mairead McGuinness, Commissaris voor Financiële diensten, Financiële Stabiliteit en Kapitaalmarktenunie zei hierover: "De ontwerpnormen waarover we overleg plegen, zijn ambitieus en vormen een belangrijk instrument ter ondersteuning van de EU-agenda voor duurzame financiering. Deze ontwerpnormen bevatten bepalingen om de lasten voor rapporterende bedrijven te beperken en tegelijkertijd bedrijven in staat te stellen te laten zien welke inspanningen zij leveren om aan de Green Deal-agenda te voldoen, en dienovereenkomstig toegang te hebben tot duurzame financiering."

De Commissie neemt de ontvangen feedback in overweging alvorens de normen als gedelegeerde handelingen af te ronden en ter toetsing aan het Europees Parlement en de Raad voor te leggen. Zodra deze rapportagestandaarden zijn aangenomen, worden deze gebruikt door bedrijven die onderworpen zijn aan de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Dit zal een nieuwe stap voorwaarts betekenen in de overgang naar een duurzame EU-economie.

De ontwerpnormen werden voorafgegaan door technisch advies van EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) die een uitgebreide reeks ESRS voorstellen aan de Commissie had overgemaakt. Deze waren eind vorig jaar aan de Commissie geleverd en

sindsdien was het windstil. Omdat de voorstellen erg uitgebreid en gedetailleerd zijn, had de Commissie in het voorjaar al aangekondigd met de bijkomende normen wat zuinigjes om te springen. Bij het voorstellen van de ontwerpnormen was al rekening gehouden met de intensieve en constructieve technische besprekingen met de International Sustainability Standards Board (ISSB) en het Global Reporting Initiative (GRI) om een hoge mate van interoperabiliteit tussen EU- en mondiale normen te waarborgen en onnodige dubbele rapportage door bedrijven te voorkomen.

De rapportagevereisten zullen in de loop van de tijd voor verschillende bedrijven geleidelijk worden ingevoerd.

Disclaimer

Alhoewel dit werk is opgesteld op basis van betrouwbare bronnen en nauwkeurig onderzoek, is ICODA European Affairs in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de informatie die is gepubliceerd in deze EU-nieuwsbrief.

ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureaudiensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers. Deze nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens (ICODA European Affairs) en Lieve Lowet (Schuman European Affairs).

Research afgesloten op woensdag 14 juni 2023.

Koninklijk Actuarieel Genootschap